

Asia: VN/30583/2023

## **Lausuntopyyntö luonnoksesta valtioneuvoston maaseutupoliittiseksi selonteoksi eduskunnalle**

### **1. Yleiset huomiot**

**Mitä ajatuksia selontekoluonnos herättää? Huom. Ilmoita tässä, mikäli yksityishenkilönä haluat, että lausuntosi näkyy myös hankeikkunassa.**

Suomen 4H-liitto kiittää mahdollisuudesta lausua luonnoksesta valtioneuvoston maaseutupoliittiseksi selonteoksi.

Pidämme tärkeänä, että selonteossa tunnistetaan maaseutualueiden monimuotoisuus, väestömuutoksen vaikutukset, nuorten merkityksen sekä paikallisyhteisöjen rooli elinvoiman ja kokonaisturvallisuuden rakentajina. Erityisesti haluamme korostaa 4H-järjestön roolia nuorten työllistämässä, kestävä kehityksen edistämässä ja maaseudun elinvoiman tukemisessa. 4H tarjoaa nuorille konkreettisia mahdollisuuksia työkokemukseen ja yrittäjyyteen, tukee ilmastovastuullista toimintaa ja vahvistaa paikallisyhteisöjä matalan kynnyksen harrastustoiminnalla. Näkemyksemme mukaan selonteko tarjoaa hyvän perustan poikkihallinnolliselle yhteistyölle ja alueiden erityispiirteiden huomioimiselle.

4H-järjestön toiminta ulottuu laajasti maaseudulle ja kaupunkeihin. Vuoden 2024 tilastot kertovat aktiivisesta ja monipuolisesta 4H-toiminnasta eri puolella Suomea:

- 182 4H-yhdistystä
- 45 000 jäsentä
- 39 000 kerholaista
- 6 400 työllistettyä nuorta
- 4,21 miljoonaa euroa maksettua palkkoja nuorille
- 2 770 4H-yrittäjää
- 4,45 miljoonaa euroa 4H-yritysten liikevaihto yhteensä

### **2. Maaseutupolitiikan suunnittelujärjestelmä**

**Ovatko selonteossa tunnistetut näkökohdat maaseutupolitiikan suunnittelujärjestelmään liittyen olennaiset?**

-

**Puuttuuko tarkastelusta jokin näkökohta, joka tulisi lisätä?**

-

### **3. Maaseutualueiden tilannekuva ja muutostekijät**

**Ovatko selonteossa tunnistetut näkökohdat maaseutualueiden tilannekuvaan ja muutostekijöihin liittyen olennaiset?**

4H-liitto lausuu kohdasta 3.2 Maaseudun talous ja osaaminen

Selonteko tunnistaa, että lasten ja nuorten kiinnostus yritystoimintaa kohtaan on lisääntynyt. Harrastuksen merkitys nuorten yrittäjyydspotentiaalin kehittymisessä on merkittävä, ja esimerkiksi 4H-yrittäjyys on omiaan kasvattamaan kuntien elinvoimaa ja tuottamaan paikallisia palveluja.

Ratkaisuja voi löytyä nuorten yrittäjyydestä, kuten 4H-yrittäjyydestä, ja omannäköisestä kehittämistoiminnasta. Yksi käytännön 4H-yritystoimintaa ja nuorten omannäköistä yhteisölähtöistä paikallista kehittämistoimintaa mahdollistava toimintatapa on Nuorisotoiminta. Maaseudun kehittämisen rahoitusta ml. Leader-toimintaan ei tule vähentää.

4H-liitto lausuu kohdasta 3.5 Maaseutualueiden tilannekuvan ja muutostekijöiden SWOT-analyysi

Valtionapu 4H-toimintaan tukee maaseuturahaston hyödyntämistä maaseudun elinvoimaa vahvistavien paikallisten kehittämishankkeiden ja 4H-yrittäjyyden kautta.

**Puuttuuko tarkastelusta jokin näkökohta, joka tulisi lisätä ottaen huomioon selonteon tarkoitus ja tavoitteet?**

-

### **4. Kansallinen maaseutuvisio**

**Onko selonteossa kuvattu maaseutuvisio olennainen?**

Maaseutuvisio 2040 korostaa ihmisten roolia tulevaisuuden rakentajina – yhdessä, kumppanuudessa ja luottamuksessa. Se painottaa arjen, työn, yrittäjyyden ja kansalaistoiminnan perusedellytyksistä huolehtimista sekä dialogia ja tasavertaista vastavuoroisuutta. Vision ytimessä on ajatus siitä, että maaseutualueet ovat täynnä mahdollisuuksia, joista hyötyy koko Suomi ja kansallinen kokonaisturvallisuus.

4H-järjestön strategia rakentuu nuorten osallisuuden, yrittäjyyden, työelämävalmiuksien ja kestävän kehityksen ympärille. 4H tarjoaa konkreettisia väyliä nuorille osallistua yhteiskuntaan, kehittää osaamistaan ja vaikuttaa paikallisesti – juuri niitä elementtejä, joita visio pitää keskeisinä tulevaisuuden rakentamisessa. 4H-toiminta voidaan nähdä käytännön välineenä maaseutuvisioiden tavoitteiden toteuttamisessa erityisesti nuorten osallisuuden ja alueellisen elinvoiman näkökulmasta

**Puuttuuko maaseutuvisiosta jokin näkökohta, joka tulisi lisätä ottaen huomioon selonteon tarkoitus ja tavoitteet?**

Maaseutuvisiion toteutuminen vaatii hyvinvoivia, innovatiivisia, yritteliäitä, osaavia nuoria, jotka tarvitsevat ympärilleen elinvoimaisen yhteisön ja mahdollisuuksia luovia aikuisia. Nuorten merkityksellisyyttä maaseutuvisiion toteutumisessa tulee nostaa esille.

## **5. Poikkihallinnolliset tavoitteet ja kehittämissuositukset**

**Ovatko selonteossa tunnistetut poikkihallinnolliset tavoitteet (5 kpl) ja kehittämissuositukset (24 kpl) olennaiset?**

Kyllä, selonteon viisi poikkihallinnollista tavoitetta ja 24 kehittämissuositusta ovat olennaisia ja ajankohtaisia myös 4H-järjestön näkökulmasta. Ne tukevat erityisesti nuorten osallisuutta, työllistymistä ja yrittäjyyttä, maaseudun elinvoiman vahvistamista sekä kestäväen kehityksen ja ilmastovastuullisuuden edistämistä. Nämä ovat kriittisiä tulevaisuuden rakentamiseksi.

**Mitkä ovat näkökulmastanne tärkeimmät poikkihallinnolliset tavoitteet (1-3 kappaletta)?**

Tavoite: Vahvistetaan talouden uudistumista tukevia rakenteita

Tavoite: Voimistetaan toimintaedellytyksiä, luottamusta ja tulevaisuususkkoa

**Voit kirjoittaa mahdolliset tarkemmat kommentit tavoitteisiin tavoitekohtaisesti:**

-

**Mitkä ovat näkökulmastanne tärkeimmät poikkihallinnolliset kehittämissuositukset (1-5 kappaletta)? (Merkitse kehittämissuositusten numerot 1-24)**

6. Maaseutuvaikutukset, asuminen ja talouden rakenteet

11. TKI-rahoitus, innovaatiojärjestelmä ja pienet toimijat, nuoret ja naiset

12. Osaaminen ja työvoima

17. Kansalais- ja vapaaehtoistoiminnan edellytykset

18. Osallistaminen, vuorovaikutus ja yhteistyö

**Puuttuuko poikkihallinnollisista tavoitteista tai kehittämissuosituksista jokin kansallisesti merkittävä näkökohta, joka tulisi lisätä?**

Ehdotamme, että selontekoon lisätään erillinen maininta nuorten yrittäjyyskasvatuksesta ja järjestölähtöisestä työllistämisestä osana maaseudun elinvoiman ja resilienssin vahvistamista. 4H-järjestön rooli nuorten työllistäjänä ja yrittäjyyskasvattajana on kansallisesti merkittävä. Paikallisesti toimivat 182 4H-yhdistystä luovat lapsille ja nuorille alustan harrastaa, osallistua, vaikuttaa ja tehdä työtä maaseudulla ja kaupungeissa.

**Voit kirjoittaa mahdolliset tarkemmat kommentit kehittämissuosituksiin suosituskohtaisesti:**

-

## 6. Liite: Maaseutualueiden nykytilanteen ja muutostekijöiden kuvaus

Ovatko liitteessä kuvatut maaseutualueiden nykytilanne ja muutostekijät olennaiset?

-

Puuttuuko nykytilanteen ja muutostekijöiden kuvauksesta jokin kansallisesti merkittävä näkökohta, joka tulisi lisätä?

-

## 7. Muut täydennystarpeet

Onko selonteossa muita täydennystarpeita?

-

Juhajoki Sampo  
Suomen 4H-liitto r.y.

Asia: VN/30583/2023

## **Lausuntopyyntö luonnoksesta valtioneuvoston maaseutupoliittiseksi selonteoksi eduskunnalle**

### **1. Yleiset huomiot**

**Mitä ajatuksia selontekoluonnos herättää? Huom. Ilmoita tässä, mikäli yksityishenkilönä haluat, että lausuntosi näkyy myös hankeikkunassa.**

Täydennys Suomen 4H-liiton antamaan lausuntoon kysymyskohtaa viisi (5) koskien.

### **2. Maaseutupolitiikan suunnittelujärjestelmä**

**Ovatko selonteossa tunnistetut näkökohdat maaseutupolitiikan suunnittelujärjestelmään liittyen olennaiset?**

-

**Puuttuuko tarkastelusta jokin näkökohta, joka tulisi lisätä?**

-

### **3. Maaseutualueiden tilannekuva ja muutostekijät**

**Ovatko selonteossa tunnistetut näkökohdat maaseutualueiden tilannekuvaan ja muutostekijöihin liittyen olennaiset?**

-

**Puuttuuko tarkastelusta jokin näkökohta, joka tulisi lisätä ottaen huomioon selonteon tarkoitus ja tavoitteet?**

-

### **4. Kansallinen maaseutuvision**

**Onko selonteossa kuvattu maaseutuvision olennainen?**

-

**Puuttuuko maaseutuvisiosta jokin näkökohta, joka tulisi lisätä ottaen huomioon selonteon tarkoitus ja tavoitteet?**

-

**5. Poikkihallinnolliset tavoitteet ja kehittämissuositukset (Anna vastaukset monivalintakysymykseen kohdassa seitsemän Muut täydennystarpeet)**

**Ovatko selonteossa tunnistetut poikkihallinnolliset tavoitteet (5 kpl) ja kehittämissuositukset (24 kpl) olennaiset?**

-

**Mitkä ovat näkökulmastanne tärkeimmät poikkihallinnolliset tavoitteet (1-3 kappaletta)?**

-

**Voit kirjoittaa mahdolliset tarkemmat kommentit tavoitteisiin tavoitekohtaisesti:**

-

**Mitkä ovat näkökulmastanne tärkeimmät poikkihallinnolliset kehittämissuositukset (1-5 kappaletta)? (Merkitse kehittämissuositusten numerot 1-24)**

-

**Puuttuuko poikkihallinnollisista tavoitteista tai kehittämissuosituksista jokin kansallisesti merkittävä näkökohta, joka tulisi lisätä?**

-

**Voit kirjoittaa mahdolliset tarkemmat kommentit kehittämissuosituksiin suosituskohtaisesti:**

-

**6. Liite: Maaseutualueiden nykytilanteen ja muutostekijöiden kuvaus**

**Ovatko liitteessä kuvatut maaseutualueiden nykytilanne ja muutostekijät olennaiset?**

-

**Puuttuuko nykytilanteen ja muutostekijöiden kuvauksesta jokin kansallisesti merkittävä näkökohta, joka tulisi lisätä?**

-

**7. Muut täydennystarpeet (anna tässä kohdassa vastaukset kohdan viisi monivalintakysymyksiin)**

**Onko selonteossa muita täydennystarpeita?**

Lausunnostamme puuttui kirjatut kohdat kysymyskohdan viisi seuraavan alakysymyksen osalta "Voit kirjoittaa mahdolliset tarkemmat kommentit kehittämissuosituksiin suosituskohtaisesti:"

## 6. Maaseutuvaikutukset, asuminen ja talouden rakenteet

4H:n toiminta tukee maaseudun asuttavuutta ja elinkeinorakenteen monipuolistamista erityisesti nuorten näkökulmasta.

## 11. TKI-rahoitus, innovaatiojärjestelmä ja pienet toimijat, nuoret ja naiset

4H toimii maaseudun nuorten innovaatiotoiminnan edistäjänä. On tärkeää, että TKI-rahoitus tavoittaa myös nuoret ja järjestötoimijat.

Nuorten yrittäjyys ja yhteisölähtöinen kehittäminen voi olla yksi ratkaisu. Nuorten osaaminen, luovuus ja yhteisöllisyys voivat tuottaa sosiaalisia ja taloudellisia innovaatioita. Paikallisten 4H-yhdistysten laadukas yrittäjyyskasvatus ja 4H-yritys -toiminta on kattavasti saavutettavaa.

## 12. Osaaminen ja työvoima

4H:n koulutus- ja työllistämismahdollisuudet vastaavat suoraan osaajapulaan ja työelämävalmiuksien kehittämistarpeisiin. Vapaa-ajan yrittäjyys vahvistaa tutkitusti nuorten yrittäjyyspotentiaalia.

## 17. Kansalais- ja vapaaehtoistoiminnan edellytykset

4H:n toiminta perustuu elinvoimaisiin 4H-yhdistyksiin. Toimintaedellytysten turvaaminen on elintärkeää.

Kuten selonteossa todetaan yhteiskunnallisten muutosten vaikutukset maaseudun paikallisyhteisöjen toimintaan on huomioitava, ja paikallisen kansalais- ja vapaaehtoistoiminnan perusedellytyksiä on turvattava valtionavun kautta.

Järjestöjen rooli palvelutuottajina tulevaisuudessa korostuu. Esimerkkinä muutoksesta Harrastamisen Suomen mallin toiminta. Tarvitaan yhtenäisiä malleja ja mittareita julkisen ja yksityisen sektorin palvelutuotannon täydentämiseen. Palveluita kilpailutettaessa kriteerien tulee tukea maaseudun toimijoiden elinvoimaisuutta.

## 18. Osallistaminen, vuorovaikutus ja yhteistyö

4H:n paikallistoiminta ja Nuoriso Leader ovat esimerkkejä osallistavasta kehittämisestä, joka vahvistaa yhteisöjen ja maaseutualueiden resilienssiä.

Juhajoki Sampo  
Suomen 4H-liitto r.y.